

RÄDDA LIV

MAGASIN FRÅN FRÅN SVENSKA HLR-RÅDET • #18 APRIL 2024

WEBB-
MAGASIN
FÖR SVERIGES
LIVRÄDDARE

INTERNATIONELLA HJÄRTSTOPPSDAGEN

Välkommen!

Linnea, Helena och Anna tog
emot över 100 besökare i Alingsås

**GODA
EXEMPEL PÅ
TEAMTRÄNING
I KARLSKOGA**

*När "Kedjan
som räddar
liv" fungerar
som bäst*

**NÄRSTÅENDES
NÄRVARO VID
HJÄRTSTOPP
PÅ SJUKHUS**

Kan alla HLR?

♥ Jag slår in öppna dörrar när jag skriver att tid till start av HLR och, för de med defibrilleringsbar rytm, tid till uppkoppling på en hjärtstartare är avgörande för att rädda liv. Varför ägna sig åt att slå in öppna dörrar, jo om du går in på Svenska hjärt-lungräddningsregistrets hemsida och läser årsrapport för 2022 (årsrapporten är alltid en höjdpunkt på året för mig som HLR-nörd) ser du att; 74% larmas till larmcentralen inom 3 minuter (figur 28), 64% får bystander-HLR innan ambulansen kommer fram (figur 30) och 8% har en hjärtstartare kopplad innan ambulansen kommer fram (figur 35). Dessa siffror är fantastiska och står gissningsvis för en av de viktigaste faktorerna som räddade 677 personer tillbaka till livet prehospitalt 2022. Det är bra!

Men... omvänt är det fortsatt så att ett av fyra hjärtstopp inte identifieras så att larm kan initieras i tid och inte får HLR av den som är på plats. Vi borde kunna göra detta bättre i Sverige 2024 när nästan alla har digitala enheter inom det klassiska "replängdsavståndet" dygnet runt. Därför har vi i Svenska HLR-rådet lanserat en digital 15 minuter lång webbutbildning som genomförs interaktivt via kameran på din digitala enhet (allakanHLR.nu).

Vårt mål är att öka kännedom om hjärtstopp, hur man larmar, hur man kopplar en hjärtstartare samt att inringaren skall kunna följa telefon-HLR. I en artikel i detta nummer kan du läsa att över 15.000 personer har genomfört utbildningen, i sin helhet. Wow! Jag vet inte vad jag väntat mig. Men vad jag inte väntat mig var det Abhinav Nehra med kollegor i Indien precis publicerat, nämligen att bland studenter som randomiserat genomgår en HLR-utbildning på antingen en kudde med plastflaska bakom eller på en klassisk docka har de som genomgått kudde+ plastflaska bättre "chest recoil" – att man släpper upp bröstkorgen mellan kompressionerna men i övrigt (handplacering, kompressionshastighet och djup) samma resultat. Jag vet inte om detta är framtiden, det återstår att se men tänk om vi når nya målgrupper med denna typ av HLR-utbildning och de där "en av fyra" som inte får HLR idag får det i framtiden, tänk om!

Vi borde kunna göra detta bättre i Sverige 2024 när nästan alla har digitala enheter inom det klassiska 'replängdsavståndet' dygnet runt.

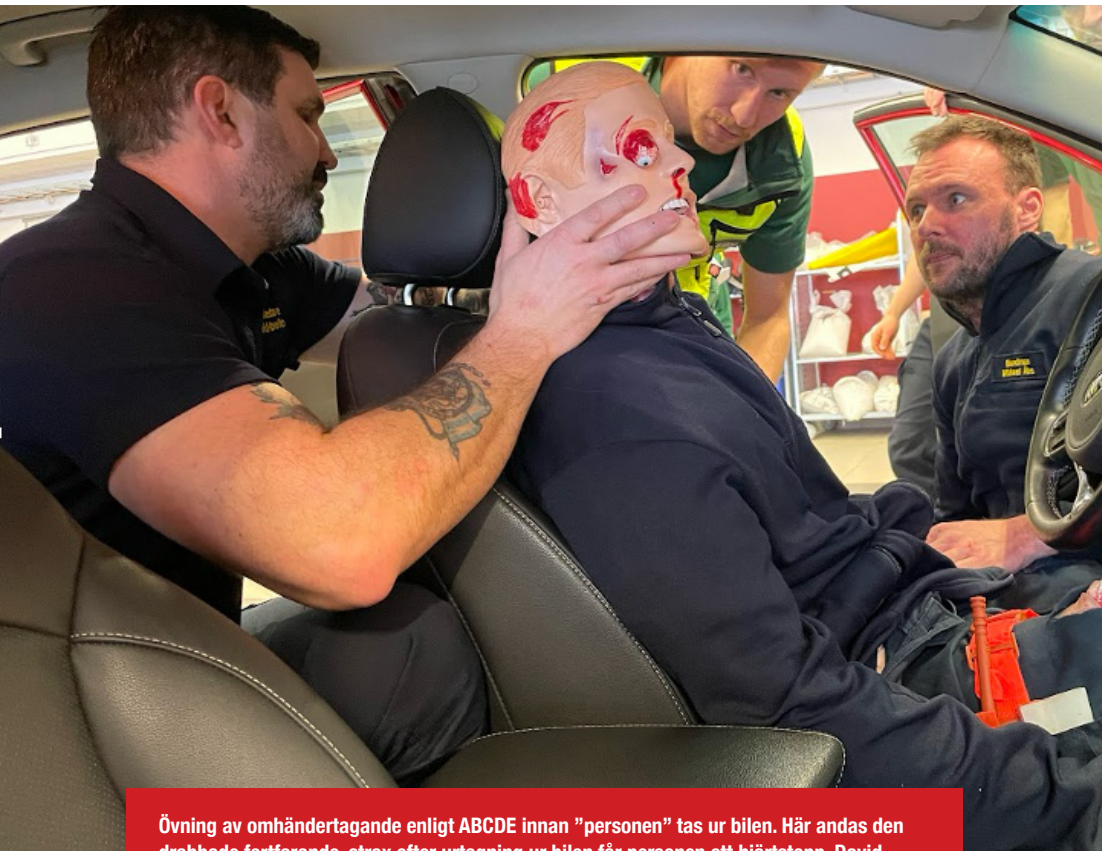

De kommande två åren, 2024 och 2025 innebär mycket arbete med nya europeiska riktlinjer och vi inom HLR-rådet arbetar med att inspirera och utveckla kompetensen hos alla våra instruktörer.

I februari hade vi både ett första hjälpen symposium samt ett symposium med avancerade åtgärder under A-HLR, se artikel i detta nummer av Rädda Liv. Och mer blir det, jag har tjuvkik på programmet för kongressen HLR2024, det ser riktigt spännande ut- välkomna till HLR2024- "När det oväntade händer" i Stockholm 1–2 oktober.

Therese Djärv
Ordförande Svenska HLR-rådet

Övning av omhändertagande enligt ABCDE innan "personen" tas ur bilen. Här andas den drabbade fortfarande, strax efter uttagning ur bilen får personen ett hjärtstopp. David Morello stabiliserar nacke, Mikael Åhs och Anton Svensson planerar uttagning ur bilen.

Camilla Lundwall och Anton Svensson tar hand om en man som fallit från hög höjd.

Peter Carlsson, Peder Swan och Camilla Lundwall lastar patienten under pågående maskinell hjärtkompression.

Magnus Karlsson, James Tammisto och Peter Carlsson fortsätter omhändertagandet av den drunknade tonåringen i väntan på ytterligare resurser.

Goda exempel

♥ HLR-instruktörerna Anders Gullberg, Ulrika Söderholm, Peo Forsberg och Elin Blomqvist på ambulansen i Karlskoga såg ett behov av samträning mellan olika organisationer, och efter mycket planering genomfördes två heldagar med teamträning. Medverkade gjorde Bergslagens räddningstjänst och personalen på badhuset i Karlskoga, och HLR-instruktörerna i de olika organisationerna planerade

utbildningsdagarna tillsammans. Deltagarna från ambulansen delades in i två grupper, ena gruppen startade på Räddningstjänsten där två scenarier genomfördes. Efter lunch var det dags för dem att bege sig till Strandbadet och tillsammans med badhuspersonalen genomföra ett scenario till. Extra fokus lades på HLR-teknik på barn, detta tränades separat.

James Tammisto och Max Sundqvist startar HLR i väntan på ambulans.

På Strandbadet genomfördes ett scenario med en person som hittades på simbassängens botten. Badhuspersonalen dök i, drog upp personen och larmade och startade HLR. Några minuter senare anlände ambulans 1, och efter ytterligare några minuter ambulans 2. För att lyckas med genomförande scenariotekniskt fick olika dockor användas, men det var inget som störde känslan av verklighet.

Fredrik Byrsell, Therese Djärv och Ulrika Blomqvist föreläste på "Första hjälpen symposium 2024".

Stort intresse för Första hjälpensymposium

♥ Första hjälpensymposiet som hölls på Södersjukhuset den 8 februari var välbesökt med närmare 100-tal första hjälpen instruktörer från hela landet.

Deltagarna fick bland annat ta del av senaste nytt från ILCOR och hur processen att skapa nya guidelines går till, att räddningstjänsten i Storstockholms brandförsvär är utbildade i att vid misstanke om

opioidöverdos administrera Naloxon, stop the bleed utbildning, nödnummer 112, bakgrund och evidens av L-ABCDE, hur du kan hjälpa vid psykisk kris (suicidmisstanke) samt hur du som lekman ska agera vid misstanke om nack-ryggskador.

Föreläsningarna från symposiet finns publicerade på hlr.nu

RESUSCITATION ACADEMY

Öka överlevnaden vid plötsligt hjärtstopp i Sverige!

Stockholm 28-29 maj 2024

Välkommen till en unik och intensiv två-dagars kurs om högkvalitativ behandling av hjärtstopp utanför sjukhus med ett tiotal av Sveriges ledande forskare och experter! Denna kurs med ursprung i Seattle (US) ger dig en fördjupning och konkreta verktyg utifrån "10-steps for survival" och riktar sig till dig med både vilja och möjlighet att implementera nya behandlingsstrategier och kunskap om HLR i den egna organisationen.

Arrangör:
Svenska HLR-rådet i samverkan med Centrum för Hjärtstoppforskning vid Karolinska Institutet

Målsättning:
Få kunskaper att implementera och driva projekt inom egen organisation i syfte att optimera behandlingen och öka överlevnaden vid hjärtstopp.

Målgrupper:

Räddningstjänst, Polis, Larmcentral, Ambulanssjukvård, HLR-koordinatorer

Kursen riktar sig till dig som har ett stort intresse eller som är ansvarig för utbildning och utveckling kring HLR prehospitalt. Kursen tar även upp aspekter av behandling på sjukhus. Obs! Antalet deltagare är begränsat och ett urval kommer att ske.

Measure to improve!

Kursledning:

Per Nordberg
Överläkare / Docent vid KI

Anette Nord
Leg. Sjuksköt, Med. Dr vid KI

Thomas Hermansson
Anestesi/Ambulanssjuksköt. Sveriges hjärtstartarregister

Johan Björklund
Ambulanssjuksköt.

Anders Bäckman
Anestesi/Ambulanssjuksköt.

Andreas Claesson
Ambulanssjuksköt. Docent vid KI

Anmäl dig senast den 1 april på Svenska HLR-rådets hemsida hnr.nu

Kursen ges på Svenska HLR-rådets kansli i Stockholm. Kursavgift: 2900kr (ex. moms), inkl. kaffe, lunch, middag.

Södermalms äldreomsorg satsar på HLR-utbildning

♥ Södermalms äldreomsorg har ca 750 medarbetare som arbetar på vård- och omsorgsboenden, servicehus, hemtjänst och dagverksamheter. Under 2024 sker en satsning på HLR-utbildning som man hoppas ska ge positiv effekt under flera år framöver.

Under våren utbildas 20 undersköterskor på vård- och omsorgsboenden och servicehus till instruktörer i Vuxen-HLR. Till sommaren kommer de nya instruktörerna utbildad drygt 200 kollegor i Vuxen-HLR. Ytterligare instruktörer utbildas till hösten och då kommer även dagverksamheter och hemtjänstpersonal att nås av satsningen. Vid årets slut kommer merparten av medarbetarna ha en aktuell HLR-utbildning. Om denna modell, med interna HLR-instruktörer, slår väl ut fortsätter man att utbilda instruktörer årligen.

Målet är att varje verksamhet ska ha egna HLR-instruktörer som regelbundet utbildar sina kollegor, och följer upp med repetitionsutbildningar årligen. Varje verksamhet har egna Mini-Annedockor och

HLR-utbildningen sker på plats i personal- och konferensrum, som en integrerad del av kvalitetsarbetet. Södermalm arbetar sedan flera år med det arbetsplatsnära lärandet, och man håller regelbundet internutbildning i de egna verksamheterna, nu utökas utbildningsportfolion med HLR-utbildning.

Ledningsgruppen för de särskilda boendena, som har tagit initiativ till satsningen, menar att det är bra att ha HLR-utbildade medarbetare, inte enbart för den egna verksamhet, utan även för samhället. Medarbetare rör sig till och från jobbet över hela Stockholm, och det är en trygghet för dem att ha HLR-kompetensen aktuell, både i tjänsten och privat.

De blivande instruktörerna kommer i första hand att hålla utbildningar för sina kollegor, men på sikt planerar man för att nå ut även till besökare och allmänhet på de öppna verksamheterna.

Text: Annette Fredberg, vårdpedagog och studentsamordnare Södermalms stadsdelsförvaltning

Har du räddat liv?

Hjälp oss att hitta Årets hjärt-lungräddare

Vi söker en okänd hjälte som räddat livet på en medmänniska genom hjärt-lungräddning. Är det du eller någon du känner?

Tipsa oss senast 31 augusti på:
hjart-lung.se/aretshjartlungreddare
eller 08-556 06 200

Sirius genomförde HLR-utbildning på träningslägret

♥ Under träningslägret i Spanien genomförde IK Sirius FK herrlagstrupp, ledare och spelare webb utbildningen "Alla kan HLR".

Jakob Johansson, lagläkare i Sirius Fotbollsklubb, berättar att han regelbundet ger praktisk HLR-utbildning till såväl spelare som ledningen. Vid Sirius FK senaste träningsläger stod repetition i HLR på programmet och samtliga deltagare genomförde webb utbildningen "Alla kan HLR".

– Flera spelare uppskattade övningen att kommunicera med en larmoperatör. Något de inte övat tidigare, enligt Johansson.

UEFA (Union of European Football Association) och det Europeiska HLR-rådet (ERC) driver gemensamt kampanjen "Get trained, save lives" med målet att utbilda minst 100 000 fotbollsspelare, ledare, fans och volontärer i HLR inför fotbolls EM 2024. Tipsa din idrottsförening om Alla kan HLR!

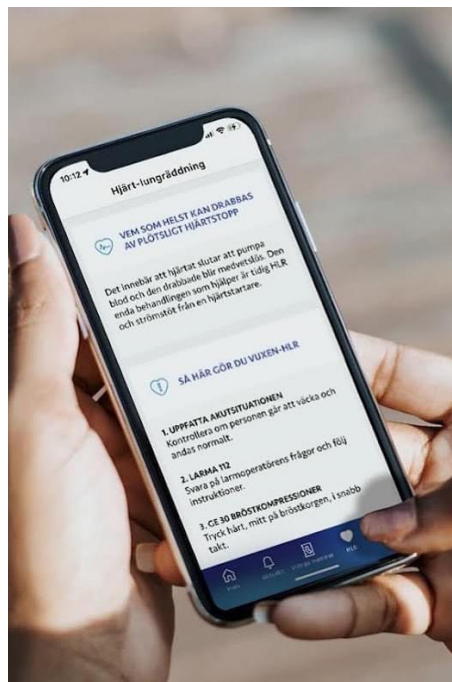

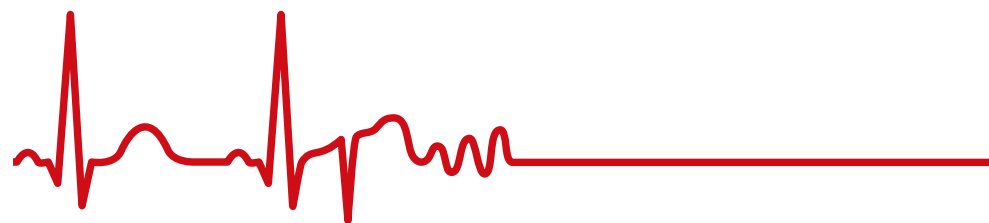
Foto: SOS ALARM AB

Ladda ner 112-appen!

♥ Med SOS Alarms 112-app får du direkt information om 112-händelser som inträffar i ditt närområde såsom exempelvis brand, trafikolycka eller båtolycka. I appen får du även information om VMA, viktigt meddelande till allmänheten, och annan krisinformation. I appen kan du enkelt se din aktuella position på en karta och positionens koordinater. Vid en nödsituation kan koordinaterna vara användbara för en SOS-operatör som då enkelt kan identifiera din exakta plats.

Sedan november 2024 innehåller 112-appen även en flik som heter HLR, där du bland annat finner länk till den interaktiva webb utbildningen Alla kan HLR. Vid hjärtstopp ska du alltid ringa 112 och följa larmoperatörens instruktioner.

Livet går upp och ner. Tills det inte gör det.

Lär dig rädda liv.
Digital utbildning i HLR på bara 15 minuter och helt gratis.

Scanna QR-koden för att öva hemma
←

allakanHLR.nu

♥ Den 16 oktober varje år firas den internationella hjärtstoppssdagen, "Restart a heartday", runt om i världen.

I Sverige uppmärksammades dagen vid ett 40-tal evenemang runt om i landet, och allmänheten gavs tillfälle att titta närmare på hur en hjärtstartare fungera och prova att göra HLR på övningsdockor.

På vissa platser anordnades öppna HLR-utbildningar. Här är ett bildsvep från dagen:

På Emporia i Malmö samverkade ambulans, räddningstjänst och polis, och detta gäng fanns redo att välkomna besökare som ville veta mer om HLR och hjärtstartare!

Sjuksköterskan Sandra Grehn skötte defibrilatorn medan Evelina Nordlén provade på kompressioner i ambulans när KTC och ambulanssjukvården i Region Gävleborg uppmärksammade Restart a heart day i Bollnäs sjukhusentré.

Danait Hailemicheal på vuxenutbildningen i Bollnäs får prova på HLR i skolans cafeteria under ledning av elever på omvårdnadsprogrammet.

Foto RASMUS BJERÉN

Internationella hjärtstoppssdagen

I huvudentrén på SUS, Malmö var det riggat för att välkomna besökare!

En nöjd besökare som fått ett fint resultat på HLR med god kvalitet!

HLR-instruktören Eva Malm instruerar en besökare.

Linnea Leyton Dolaku, Helena Franz och Anna Alströmer redo att välkomna besökare på Restart a heartday! Köpcentret Vimpeln i Alingsås öppnade sina dörrar för oss på Operation i Alingsås i samband med Restart a heart Day. Intresset var stort, ca 100 personer kom och fick prova HLR vuxen och barn, åtgärder vid luftvägsstopp samt defibrillering. Fantastiskt fina möten denna enormt viktiga dag!

Många besökare kom till SUS Lund och fick testa HLR under handledning av b.j.a. instruktören Anna Littrén.

Ny rekommendation för **temperaturreglering** av patienter som drabbats av hjärtstopp

♥ Behandling med mild hypotermi (nedkylning till 32-34 grader i 12-24 timmar) för patienter som är medvetslösa efter hjärtstopp har varit en viktig del av intensivvården sedan början av 2000-talet, då två små randomiserade kontrollerade studier publicerades. Dessa studier visade en liten men lovande effekt av behandlingen för patienter som drabbats av defibrilerbart hjärtstopp utanför sjukhus och bekräftade tidigare resultat från studier på djur.

TTM-studien som publicerades 2013 visade däremot ingen fördel med att sänka temperaturen till 33 grader jämfört med 36 grader. Till skillnad mot studierna från 2002 inkluderades patienter oavsett initialrytm i TTM-studien. Många sjukhus gick därför över till att aktivt kontrollera temperaturen vid 36 grader (oavsett rytm) det första dygnet, vilket följdes upp med att feber undveks de tre första dygnen.

TTM2-studien som publicerades 2021 visade ingen fördel med att kyla till 33

grader jämfört med att undvika feber (definierat som ≥ 37.8).

Det internationella samarbetsorganet för HLR (ILCOR) och även Europeiska återupplivningsrådet (ERC) har med anledning av bland annat dessa studier nyligen publicerat uppdaterade behandlingsrekommendationer där de förordar att aktivt undvika feber framför aktiv nedkylning. ILCOR och ERC lyfter dock behovet av mer forskning.

Med anledning av detta publicerade Svenska rådet för HLR i december 2021

en nationell rekommendation avseende temperaturreglering efter hjärtstopp som baseras på bästa tillgängliga evidens och klinisk praxis. Denna finns att läsa i sin helhet på <https://www.hlr.nu/vard-efter-hjartstopp/>.

Text:

Jacob Hollenberg

Professor/Överläkare för Vetenskapliga gruppen

Johan Israelsson

Med dr/Sjuksköterska för Arbetsgruppen Vård efter Hjärtstopp

Nils och medaljen som delades ut till förskolelärarna.

När "Kedjan som räddar liv" fungerar som bäst!

♥ Den 25 januari fick fyra fantastiska förskolelärare ta emot HLR-rådet medalj "För räddande av liv" på Barnens hus i Lysvik. Det var Åke Karlsson på Räddningstjänsten som nominerat Ulrica Ranström, Maja Sundqvist, Charlott Lisell och Ingela Olsson vars rådiga och snabba ingripande räddade livet på 4-årige Nils. Hade de inte agerat så snabbt och rätt kunde historien fått en helt annan utgång, det här är verkligen ett exempel på när "Kedjan som räddar liv" fungerar som bäst!

En tisdag i april förra året var som vilken

dag som helst på förskolan Barnens hus i Lysvik. Nils cyklade runt på en cykel och lekte med de andra barnen. Plötsligt fick förskolelärare Ulrica Ranström se hur Nils föll av sin cykel. Hon var snabbt framme och insåg direkt allvaret i situationen. Flera förskolelärare anslöt, och tillsammans larmade de och startade HLR.

Deltidsbrandkåren var på plats efter fyra minuter, kopplade upp sin hjärtstartare och fick rådet att ge en strömstöt. Efter en defibrillering vaknade Nils till och slog upp ögonen.

De fyra prisade förskolelärarna Ulrica Ranström, Maja Sundqvist, Charlott Lisell och Ingela Olsson tillsammans med Nils, hans storebror och föräldrar

Deltidsbrandmannen Tore Eriksson beskriver känslan när Nils slog upp ögonen som helt fantastisk.

Nils pappa fick ett telefonsamtal som ingen förälder någonsin vill ha, och han och Nils mamma tog sig till förskolan så snabbt de kunde. Där såg de Nils ligga på golvet, och omkring honom flera personer. Ambulans och ambulanshelikopter var snabbt på plats och transporterade först Nils till Centralsjukhuset i Karlstad och sedan flögs han vidare till Karolinska sjukhuset. Där gjordes massor av undersök-

ningar och provtagningar, och det visade sig att Nils har en ovanlig hjärtsjukdom.

Efter en månad på Karolinska flögs Nils tillsammans med sina föräldrar till Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg där han fick en ICD, en inopererad hjärtstartare.

– Vi har mer eller mindre träffat rikets samlade expertis på området säger Anders, Nils pappa.

Nils är i dag som viken pigg och glad fyraåring som helst, förutom att han behöver äta hjärtmediciner. Uppståndelsen runt honom tar han med ro!

Utbildningsfilm om närståendes närvaro vid hjärtstopp på sjukhus

♥ Internationella organisationer och svenska HLR-rådet rekommenderar att närstående bör få möjlighet att närvara under HLR om de så önskar. Dessa rekommendationer bygger på forskning som visar att det är fördelaktigt för närstående att vara närvarande. Närstående kan se att allt gjordes för att rädda patienten, de kan ta farväl och sorgeprocessen underlättas.

Bland vårdpersonal finns tveksamhet till närståendebevitnad HLR, många tror att det kan försämrta utfallet för patienten och att närstående kan skadas psykiskt av att vara närvarande. Vårdpersonal uttrycker ofta osäkerhet om hur de ska agera, eftersom de inte har fått utbildning om eller träning i närståendebevitnad HLR.

Min avhandling består av fyra delstudier.

I avhandlingens första delarbete ville vi ta reda på vilka erfarenheter och attityder vårdpersonal har till närståendebevitnad HLR. Vi fann att vårdpersonal hade varierande erfarenheter, och gällande attityder fann vi att sjuksköterskor är något mer positiva än läkare.

I avhandlingens andra delarbete kartlade vi förekomsten av närståendes närvaro

vid hjärtstopp på sjukhus och om det påverkar överlevnaden, baserat på data från HLR-registret. Vi jämförde data från hjärtstopp utan närståendes närvaro, med hjärtstopp då de närvarade (2018-2020). Det var inga skillnader mellan patientgrupperna gällande medicinsk historia, medelålder eller initial hjärtrytm. Det var betydligt vanligare att närstående var på plats på

Annette Waldemar, specialistsjuksköterska inom hjärtsjukvård arbetar på kardiologen på Vrinnevisjukhuset i Norrköping och på Linköpings universitet som kursansvarig för specialistprogrammet inom hjärtsjukvård. Den 1 december disputerade hon vid Linköpings universitet, Institutionen för hälsa, medicin och vård för en medicine doktorsexamen.

akutmottagningar och intensivvårdsavdelningar än på sjukhusavdelningar (44 % vs. 26 %). När hjärtstoppet inträffade hade 12 % av patienterna närstående på plats och hälften av närstående valde att bevittna återupplivning. Medeltiden från påbörjande till avbrytande av HLR var signifikant längre om en närstående var närvarande. Det fanns inga signifikanta skillnader i överlevnad, varken omedelbart efter återupplivning, (57 % vs. 53 %, $p=0,291$) eller efter 30-dagar (35 % vs. 29 %, $p=0,086$), dock sågs en procentuell förbättring till fördel för närståendebevittnad HLR.

Ett område som inte beforskats tidigare är hur närståendebevittnad HLR påverkar patienten och närstående och hur det är att leva vidare med den gemensamma upplevelsen. I avhandlingens tredje delarbete intervjuade jag patienter och närstående tillsammans om deras erfarenheter av ett hjärtstopp. Patienter och närstående kände sig maktlösa, utsatta och saknade känsla av kontroll och kontinuitet på sjukhuset. Det framkom också att uppföljningen från sjukvården efter hjärtstoppet var bristfällig. Det som beskrevs som positivt var att de omvärderade många

saker i livet och levde mer i nuet. Eftersom vårdpersonal uttrycker behov av utbildning om närståendebevittnad HLR har vi i det fjärde delarbetet tagit fram och utvärderat en 10-minuter lång utbildningsfilm riktad till vårdpersonal. Resultaten tyder på att filmen ger mer positiv attityd till närståendebevittnad HLR och stärker vårdpersonalens självförtroende att ta hand om närstående under HLR.

Vår slutsats är att vårdpersonal rutinemässigt bör bjuda in närstående att bevittna HLR om det bedöms vara säkert och att HLR inte påverkas negativt. Att överleva såväl som att bevittna ett hjärtstopp på sjukhus är en kritisk händelse som gör patienter och närstående sårbara. Det är viktigt att vårdpersonal visar medkänsla och ger stöd och information under och efter återupplivning, även efter hemgång. En kort utbildningsfilm kan stärka personalen att följa HLR-rådets riktlinjer och erbjuda närståendebevittnad HLR.

Filmen finns fritt tillgänglig för nedladdning på Vimeo Linköpings universitet vimeo.com/671140990?share=copy

Text: Annette Waldemar

Symposium: "Alla vitala hjärtan skall kunna räddas"

♥ Arrangör var HLR rådet tillsammans med Centrum för hjärtstoppforskning och hölls i Landstingssalen på Hantverkargatan. Symposiet samlade ca 150 intresserade åhörare som lyssnade och debatterade högintressanta nya utvecklingsprojekt. Ulrika Karlgren och Therese Djärv hälsade välkomna och redogjorde övergripande för rådets principer och rekommendationer om särskilda händelser samt gjorde reklam för HLR rådets symposiet i oktober 2024.

Moderatorer för symposiet var Anna Thorén, Malin Albert, Gabriel Riva och Akil Awad och Bodil Berggren och Susanne Eriksson höll i organisationen.

Marcus Arvidsson Specialistläkare i kardiologi inledde med att beskriva refraktära kammarflimmer, vad är det och hur skall man tänka? Och framför allt hur vanligt är det?

Professor Sheldon Sheskes, från Toronto beskrev och resonerar om sina tankar och resultat av sin numera omdebatterade och i stort svårtolkade "dubbeldefibrilleringstudie".

Torontostudien randomiserade vid refraktära kammarflimmer till traditionell defibrillering eller "dubbeldefibrillering med 2 defibrillatorer. Gigantiska positiva överlevnadsskillnader redovisades! Data från studien redovisades.

Därefter redogjorde Gabriel Riva och Akil Awad för hur den svenska studien som skall studera samma ämne är designad. Man tänker sig att starta med en randomiserad pilotstudie i Västra Götaland med start i vår 2024. Hur kan en svensk

studie upprepa vissa delar av Torontostudien? Skall man upprepa och vänta tills det är refraktärt? Eller gå på direkt med dubbeldefibrillering? Vad finns för mekanistiska stöd för detta? Beskrivning av svensk pilotstudie diskuterades.

Överläkaren Juliana Jurga rapporterade om ECMO behandling i Stockholm efter hjärtstopp. Vilka är svårigheter att angiografera och interventera. Vad skall åtgärda? Culprit? Alla förträngningar? Upstream Antikoagulation? Patienter med kammarflimmer och hjärtstopp kan vara aktuella för behandling med hjärtlungmaskin. Detta kan även gälla patienter med kardiogen chock. Handläggning inför ECMO av dessa svåra fall redovisades och beskrevs.

Jostein Brede, Norge, Läkare i Norsk Luftambulans redovisade Re-Boa Resuscitation Endovascular Ballon Occlusion of Aorta. En pågående Norsk högspecialiserad prehospital studie där 200 patienter randomiseras till Re-Boa (att aorta okkluderas under pågående HLR för att därigenom komprimera kärlträdet och öka det kardiella perfusionstrycket och därmed blodflödet till hjärtmuskeln) vs standard ALS. Möjligheter och svårigheter redovisades och diskuterades.

Emelie Dillenbeck läkare från Södersjukhuset beskrev den nyligen startade Princess 2 internationella studien på patienter med kammarflimmer och kylning. Nedkylning i patientbostaden eller senast i ambulans till 32 grader intraarrest eller post-ROSC för patienter med kammarflimmer.

Text: Leif Svensson, Professor

Den nationella referensgruppen för PROM efter hjärtstopp

♥ Det 11:e mötet för den nationella referensgruppen för PROM efter hjärtstopp har genomförts på Aspenäs herrgård i Lerum den 18–19 januari 2024. Med PROM (självskattningsinstrument) studeras hur patienter själva upplever sin situation i samband med sjukdom, ohälsa och behandling. Denna typ av självskattningsinstrument mäter symtom, funktionsförmåga, hälsa och livskvalitet. Kunskapen som genereras med stöd av PROM-mätningarna behövs för att kunna kartlägga livssituationen för överlevare och utveckla vården efter hjärtstopp utifrån rapporterade hälsoproblem.

För att identifiera lämpliga PROM för Svenska hjärt-lungräddningsregistret har en nationell referensgrupp verkat sedan 2013 på initiativ av Johan Herlitz (Högskolan i Borås) och Anders Bremer (Linnéuniversitetet). Året efter tillsattes även en arbetsgrupp bestående av Anders, Kristofer Årestedt (Linnéuniversitetet) och Johan Israelsson (Region Kalmar län) för att driva det löpande arbetet. Referensgruppen

har genom åren utvärderat och reviderat val av PROM och dess användning i registret. Sedan starten har totalt 4713 personer som överlevt hjärtstopp följts upp med hjälp av PROM via registrets telefonuppföljning. Mer information finns i den senaste årsrapporten: <https://arsrapporter.registercentrum.se/shlr/20230914/prom.html>

Insamlade data bidrar starkt till att öka kunskapen om livet efter hjärtstopp eftersom denna typ av registeruppföljning endast finns i ett fåtal länder. Hittills har uppföljningen genererat fem publikationer i vetenskapliga tidskrifter och utgör några av de största rapporterna i sitt slag även i ett internationellt perspektiv. Ytterligare ett antal projekt pågår.

Vid årets möte deltog 16 personer som forskar inom området, arbetar med PROM-uppföljning eller ansvarar för HLR-registret. Mötet inleddes med att Araz Rawshani (VG-regionen) berättade om resultaten från senaste årsrapporten och den allvarliga bristen på evidens

inom hjärtstoppssfältet. Johan Israelsson berättade sedan om PROM-data i årsrapporten och reflekterade över den senaste ERC-kongressen i Barcelona. Därefter följde en lång diskussion om hur vi kan öka antalet sjukhus som följer upp överlevare med PROM.

Under 2022 erbjöds endast 400 av totalt 1500 överlevare sådan uppföljning vilket är bekymmersamt ur ett kvalitets- och jämlikhetsperspektiv.

Gisela Lilja (Region Skåne) introducerade fatigue* som var mötets tema och redogjorde för kunskapsläget samt tillgängliga PROM. Fatigue är sannolikt det vanligaste hälsoproblemet bland överlevare. Anders presenterade därefter ett förslag på PROM för fatigue som diskuterades intensivt. Den andra dagen inleddes med en inspirerande genomgång av den senaste hjärtstoppforskningen, signerad Johan Herlitz. Annette Waldemar (Region Östergötland) berättade avslutningsvis om sin nyligen försvarade avhandling om nästståendebevitnad HLR på sjukhus och

visade bland annat en ny utbildningsfilm avsedd för vårdpersonal.

Sammanfattningsvis innehållsrika dagar med stort engagemang från deltagarna. Målsättningen är att fortsätta utvecklingen av ett PROM för fatigue som ska kunna användas i registret.

*Enkelt uttryckt innebär fatigue en onormal fysisk eller mental trötthet som påverkar vardagliga aktiviteter.

Text: Johan Israelsson & Anders Bremer

Foto: KATARINA HEIMBURG

Från vänster: Birgitta Larsson, Christina Engström, Johan Malmström, vicevärd, och Jörgen Larsson, ordförande, framför hjärtstartaren i värmeskåp.

Fler hjärtstartare dygnet runt behövs i bostadsområden

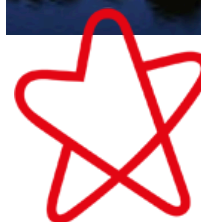
♥ Allt fler hjärtstartare registreras i Svenska hjärtstartarregistret. Att de synliggörs är viktigt för att öka chansen att överleva ett hjärtstopp, men trots att de flesta hjärtstoppen sker i hemmet saknas ofta hjärtstartare i bostadsområden. Ett annat problem är att endast var fjärde registrerade hjärtstartare är tillgänglig dygnet runt.

Johan Malmström i Kalmar, Vicevärd i Riksbyggen BRF Kalmarhus 22, upptäckte att så var fallet även i deras bostadsområde. Trots att området där föreningen ligger är mycket tätbefolkat, var det en

”vit fläck på kartan” i hjärtstartarregistret. Efter kontorstid fanns inga hjärtstartare tillgängliga. Bostadsrättsföreningen köpte därför, tillsammans med två andra föreningar, en hjärtstartare som nu är placerad utomhus i värmeskåp och självklart också är registrerad i hjärtstartarregistret. För att ytterligare hjärtsäkra området har Johan skaffat sig en instruktörsutbildning i Vuxen-HLR och börjat utbilda sina grannar. Ett föredömligt initiativ som kan inspirera andra.

Text och bild: Johan Israelsson

KONGRESS I OKTOBER

HLR KONGRESS

STOCKHOLM
1-2 OKTOBER
2024

1-2 oktober 2024 håller HLR-rådet kongress i Stockholm på temat ”När det oväntade händer”. Emellanåt kan alla som griper in i kedjan som räddar liv känna sig stressade varför vi under denna kongress fokuserar på de mer oväntade hjärtstoppen såsom hos barn och vid trauma samt behandling av bakomliggande orsaker. Engagerade föreläsare ger dig det senaste vetenskapliga rönen kring hur vi kan och bör hantera hjärtstopp i samhället samt som utbildad sjukvårdspersonal prehospitalt och hospitalt.

Läs mer och anmälan:

<https://hlrkongress.nu/>

HLR rådet

SVENSKA RÅDET FÖR HJÄRT- LUNGRÄDDNING

www.hlr.nu

Svenska HLR-rådet
Box 5182
121 18 Johanneshov

Kontakt:

Bodil Berggren
kanslichef
08-120 586 71
bodil.berggren@hlr.nu

Utbildningsmaterial:

www.hlrwebbutik.se

Support

Utbildningsportalen:
utbildningsportal@hlr.nu

RÄDDA LIV

MAGASIN FRÅN SVENSKA HLR RÅDET

Ansvarig utgivare:

Therese Djarv
ordförande Svenska HLR-rådet
therese.djarv@hlr.nu

Tidningen kommer ut som
pdf två gånger per år till
Sveriges alla livräddare.